

Ankestyrelsens brev til
Hjørring Kommune

**Tilsynsudtalelse om Hjørring Kommunes overholdelse af
forsyningsspligten ved bevilling af forebyggende og støttende
indsatser**

12. september 2025

J.nr. 25-34825

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tirs kl. 9.00-15.00
ons lukket
tors-fre kl. 9.00-15.00

Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner vender hermed tilbage i sagen om Hjørring Kommunes overholdelse af forsyningsspligten i barnets lov i forbindelse med bevilling af forebyggende og støttende indsats til børn, unge og familier.

Sagen har givet Ankestyrelsen anledning til at vurdere, om Hjørring Kommunes praksis er i overensstemmelse med reglerne i barnets lov om kommunernes forsyningsspligt.

Resumé

Ankestyrelsen vurderer, at Hjørring Kommune handler i strid med reglerne i barnets lov om kommunernes forsyningsspligt ved ikke at iværksætte bevilling af forebyggende og støttende indsats straks eller inden for en kortere ventetid.

Vi beder byrådet i Hjørring Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtaelse giver byrådet anledning til.

Sagens oplysninger

Ankestyrelsen modtog den 31. marts 2025 en anonym henvendelse.

Det fremgik af henvendelsen, at Hjørring Kommune ikke iværksatte støtte straks til børn, unge og familier i overensstemmelse med intentionerne i barnets Lov, og at der var betydelige ventetider på

iværksættelse af forebyggende og støttende indsatser efter barnets lov
§§ 30, 31, 32 og 81.

På baggrund af henvendelsen bad Ankestyrelsen den 9. juni 2025
Hjørring Kommune om en udtalelse.

Hjørring Kommune sendte den 2. juli 2025 en udtalelse.

Følgende fremgår bl.a. af udtalelsen:

"Hjørring Kommune er opmærksom på reglerne i barnets lov,
herunder § 10 og § 12. Hjørring Kommune tilstræber i alle sager at
iværksætte de nødvendige indsatser for at tilgodese børn, unge og
deres familier.

Der foretages altid en konkret og individuel vurdering i hver enkelt
sag for at sikre, at den støtte, der påtænkes iværksat, også
stemmer overens med familiens behov, og i sager, hvor der
vurderes akut behov for en indsats, iværksættes dette hurtigst
muligt.

Vedrørende de indsatser, der ikke vurderes til at skulle
iværksættes akut, foretager ledelsen løbende vurderinger af, om
familien eller fx en ung vil profitere af anden støtte og vejledning i
ventetiden. Dette kan fx være i form af, at familien har flere råd-
og vejledningssamtaler med børne- og ungerådgiver og at det
øvrige professionelle netværk såsom skole eller dagtilbud er i øget
dialog og samarbejde med familien. Det kan også forekomme, at
børne- og ungerådgiver motiverer den unge til at deltage i tilbud i
civilsamfunds-organisationer.

Der er ligeledes flere af vores indsatser, der gennemføres som
gruppeforløb. Gruppeforløbene opstartes på faste tidspunkter af
året, hvorfor en familie ved visitering hertil orienteres om dato for
opstart af indsatsen, og dermed må vente på, at det næste forløb
iværksættes.

Hjørring Kommune afviser ikke, at der kan være ventetid på
iværksættelsen af de forskellige indsatser, men er dog samtidig af
den opfattelse, at kommunens borgere, på trods heraf, altid bliver
kompensered for deres støttebehov ud fra forholdene i den enkelte
sag."

Udtalelsen fra Hjørring Kommune gav Ankestyrelsen anledning til at bede Hjørring Kommune om en supplerende udtalelse om, hvor lang ventetiden var for iværksættelse af indsatser efter barnets lov §§ 30, 31, 32 og 81.

Hjørring Kommune sendte den 7. august 2025 en udtalelse.

Følgende fremgår bl.a. af udtalelsen:

"Hjørring Kommune arbejder målrettet for at sikre, at børn, unge og familier modtager den nødvendige støtte rettidigt og i overensstemmelse med deres behov. Vi visiterer løbende til både forebyggende og støttende indsatser, og der sker løbende en vurdering af behov og akuthed i hver enkelt sag.

Der foretages altid en konkret vurdering af, hvilken støtte der er mest relevant i den enkelte sag. I tilfælde, hvor der vil gå tid inden opstart af en specifik indsats, vurderes og iværksættes der som udgangspunkt kompenserende eller alternative indsatser.

Forebyggende indsatser efter barnets lov §§ 30, 31 og 81:

Størstedelen af indsatserne startes op 0 til 3 måneder efter visitation. I enkelte sager kan der gå 4 til 5 måneder før opstart. For nogle gruppeforløb er der opstart 2 til 3 gange årligt. Det betyder, at familier hurtigt får en opstartsdato, men at opstart på forløbet afhænger af tidspunktet for visitation. Nogle familier vælger også selv at udskyde opstarten. Disse betragtes ikke som ventende i traditionel forstand.

Støttende indsatser efter barnets lov § 32:

Størstedelen af indsatserne startes op 0 til 3 måneder efter visitation. I enkelte sager kan der gå 6 til 7 måneder før opstart. I de sager, hvor der kan gå tid inden opstart, vurderes det, om der skal iværksættes anden §32 støtte sideløbende og der er tæt opfølgning ved familiens børne- og ungerådgiver. Det kan fx være sager, hvor der er bevilget individuelt samtaleforløb ved psykolog og hvor der i mellemtiden er iværksat støtte såsom familiebehandling, praktisk pædagogisk støtte eller kontaktperson.

I få sager, hvor der er bevilget kontaktperson til den unge eller hele familien, er der gået længere tid før opstart. Dette skyldes, at der er blevet tilbuddt en kontaktperson, men familien/den unge har ønsket at afvente muligheden for at få en specifik kontaktperson."

Reglerne

Følgende fremgår af barnets lov § 10, stk. 3:

"§ 10. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tilbud efter denne lov.

[...]

Stk. 3. En afgørelse efter stk. 1 skal iværksættes, straks efter at den er truffet af kommunalbestyrelsen, medmindre særlige forhold gør det umuligt at iværksætte afgørelsen straks, eller at afgørelsen indeholder flere forskellige tiltag, som ikke skal iværksættes samtidig."

Følgende fremgår af barnets lov § 12, stk. 1:

"§ 12. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter 1. pkt. ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud."

Følgende fremgår af barnets lov §§ 30, 31, 32 og 81:

"§ 30. Når kommunalbestyrelsen vurderer, at det kan imødekomme barnets eller den unges behov, skal kommunalbestyrelsen tilbyde en eller flere af følgende tidligt forebyggende indsatser til barnet, den unge eller familien:

- 1) Konsulentbistand, herunder familierettede indsatser.
- 2) Netværks- eller samtalegrupper.
- 3) Rådgivning om familieplanlægning.
- 4) Andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns, en ungs eller familiens vanskeligheder."

"§ 31. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder og deres familier. Opgaverne kan varetages i samarbejde med andre kommuner."

"§ 32. Når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om en eller flere af følgende støttende indsatser, jf. dog § 54, stk. 3, i lov om bekämpelse af ungdomskriminalitet:

- 1) Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted el.lign.
- 2) Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.
- 3) Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge eller for hele familien.
- 4) Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.
- 5) Familiebehandling eller behandling af barnet eller den unge.
- 6) Familieanbringelse i form af et døgnophold for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie, på et børne- og ungehjem, jf. § 43, eller i et botilbud, jf. § 107 i lov om social service.
- 7) Støtteophold i en almen plejefamilie, i en forstærket plejefamilie, i en specialiseret plejefamilie, i en netværksplejefamilie eller på et børne- og ungehjem, jf. § 43.
- 8) Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Stk. 2. Afgørelse efter stk. 1 træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. dog §§ 37-39.

Stk. 3. Ved en afgørelse efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen vælge den eller de støttende indsatser, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges særlige behov for støtte. Afgørelsen skal angive formålet med indsatsen og den forventede varighed.

Stk. 4. Støttende indsatser efter stk. 1 kan iværksættes på grundlag af en afdækning eller en børnefaglig undersøgelse af barnets eller den unges behov, jf. §§ 19 og 20 i denne lov, eller en ungefaglig undersøgelse, jf. § 31 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet, eller sideløbende hermed.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal under en kommende mors graviditet med samtykke fra de kommende forældre træffe afgørelse om indsatser efter stk. 1, nr. 2, 3, 5, 6 eller 8, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte efter fødslen. Afgørelsen efter 1. pkt. træffes over for de kommende forældre. Støttende indsatser over for kommende forældre efter 1. pkt. kan iværksættes på grundlag af en afdækning eller undersøgelse efter §§ 25 og 26 eller sideløbende hermed.”

”§ 81. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning,

undersøgelse og behandling af børn og unge med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og deres familier.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde rådgivning om valg af hjælpemidler og forbrugsgoder samt instruktion i brugen heraf, jf. § 90, stk. 1, nr. 4 og 5.

Stk. 3. Rådgivningen efter stk. 1 og 2 kan gives særskilt eller i forbindelse med anden hjælp efter denne eller anden lovgivning. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med rådgivningen være opmærksom på, om den enkelte har behov for anden form for hjælp efter denne eller anden lovgivning, jf. § 80, stk. 3.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal etablere en særlig familievejlederordning for familier med børn og unge under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Vejledningen skal tilbydes, inden for 3 måneder efter at kommunalbestyrelsen har fået kendskab til, at funktionsnedsættelsen er konstateret

Stk. 5. Social- og boligministeren kan fastsætte nærmere regler om familievejlederordningen, jf. stk. 4."

Følgende fremgår af bemærkningerne til § 10 i forslag til barnets lov L 93 af 29. marts 2023:

"Det fremgår af pkt. 110 i vejledning nr. 9347 af 28. marts 2017 om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven (Vejledning nr. 1 til serviceloven), at udgangspunktet for administrationen af serviceloven er, at afgørelsen skal iværksættes straks efter, at den er truffet af kommunalbestyrelsen.

Der kan imidlertid gøre sig særlige forhold gældende i den konkrete situation, som umuliggør iværksættelse af tilbuddet straks, ligesom der kan være situationer, hvor et tilbud indeholder flere forskellige tiltag, som ikke skal iværksættes samtidig. Kan et tilbud ikke iværksættes straks, skal kommunen dog forsøge at finde et alternativt (midlertidigt) tilbud. Tilbudsportalen vil kunne indeholde alternative tilbud, som kommunen i et samarbejde med ansøgeren vil kunne overveje. Der henvises til statsforvaltningens udtalelse af 28. juni 2012, hvor Statsforvaltningen Midtjylland udtalte, at det efter omstændighederne ville være i overensstemmelse med servicelovens forsyningsforpligtelse at lade personer, der er bevilget et botilbud efter servicelovens § 108, vente i en kortere periode med henblik på et finde et egnet botilbud. I visse særlige situationer vil der endvidere kunne blive tale om, at der skal opføres et helt nyt botilbud. Det vil også kunne lovliggøre ventetid.

I den konkrete sag fandt statsforvaltningen imidlertid, at Århus Kommune ved at lade personer vente på botilbud i op til fem til seks år tilsidesatte sin forsyningspligt efter serviceloven.

Det foreslås i stk. 3, at en afgørelse efter stk. 1 skal iværksættes straks efter, at den er truffet af kommunalbestyrelsen, med medmindre særlige forhold gør det umuligt at iværksætte afgørelsen straks, eller at afgørelsen indeholder flere forskellige tiltag, som ikke skal iværksættes samtidigt.

Bestemmelsen betyder, at gældende retstilstand, som er fastsat gennem praksis og beskrevet i vejledning nr. 9347 af 28. marts 2017 om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven, videreføres uændret.

Bestemmelsen indebærer, at en afgørelse vil skulle iværksættes straks efter, at den er truffet, medmindre særlige forhold gør sig gældende i den konkrete situation, som umuliggør iværksættelse af tilbuddet straks. Særlige forhold vil f.eks. kunne omfatte, at der i en kortere periode afventes plads på et særligt tilbud, eller at barnet eller den unge vil skulle have mulighed for at blive forberedt på f.eks. en flytning til et nyt anbringelsessted, så barnet eller den unge f.eks. får tid til at tage afsked eller til at besøge det nye anbringelsessted. Bestemmelsen indebærer også, at der i situationer, hvor et tilbud indeholder flere forskellige tiltag, som ikke skal iværksættes samtidig, er adgang til, at de enkelte tiltag iværksættes løbende. Kan et tilbud ikke iværksættes straks, skal kommunen dog forsøge at finde et alternativt (midlertidigt) tilbud. Tilbudsportalen vil kunne indeholde alternative tilbud, som kommunen i et samarbejde med barnet, den unge og familien vil kunne overveje.

Formålet er at tydeliggøre, at kommunalbestyrelsens pligt til at iværksætte en afgørelse straks, efter denne er truffet, også omfatter afgørelser efter den foreslæde barnets lov.”

Følgende fremgår af bemærkningerne til § 12 i forslag til barnets lov L 93 af 29. marts 2023:

"Til § 12

Det fremgår af § 4, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter loven. I

forlængelse heraf følger det af § 4, stk. 2 i serviceloven, at kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter stk. 1 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Bestemmelserne indebærer, at myndighedsansvaret, forsyningsansvaret i forhold til borgeren, og finansieringsansvaret for tilbud og ydelser efter serviceloven er samlet i kommunen. Det er herefter den enkelte kommunalbestyrelse, der har et samlet ansvar for at træffe afgørelse om borgerens visitation til et tilbud, ansvar for at sikre, at der er relevante sociale tilbud til borgerne, samt ansvar for finansieringen af tilbuddene.

Kommunalbestyrelsens ansvar for at sikre, at der er sociale tilbud til borgerne betyder, at kommunen har pligt til at sørge for, at der er de nødvendige sociale tilbud til stede enten i form af kommunens egne tilbud, eller ved køb af pladser i private tilbud, regionale tilbud eller tilbud i andre kommuner.

Det foreslås med stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Med forslaget vil det eksisterende myndighedsansvar, forsyningsansvar i forhold til børn, unge og familier og finansieringsansvaret for tilbud og ydelser efter denne lov fortsat være samlet i kommunen.

Det vil dermed fortsat være kommunalbestyrelsen, som altid har forsyningsansvaret for det nødvendige antal pladser i tilbud til målgrupperne efter loven. Som følge heraf vil det være Kommunalbestyrelsen, som vil skulle sikre, at der er de nødvendige tilbud efter loven. Dette forsyningsansvar vil kommunalbestyrelsen fortsat skulle opfylde ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud."

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at Hjørring Kommune handler i strid med reglerne i barnets lov om kommunernes forsyningspligt ved ikke at iværksætte bevilling af forebyggende og støttende indsatser straks eller inden for en kortere ventetid.

Det fremgår af barnets lov § 12, stk. 1, at kommunen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter loven. Kommunen er altså forpligtet til at sørge for, at der er de tilbud, der er nødvendige for at dække de behov, kommunens borgere har.

Bestemmelsen regulerer også, hvordan kommunen kan opfylde sin forsyningspligt ved enten at bruge egne tilbud eller ved at samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud. Kommunen kan således ikke give afslag på hjælp med den begrundelse, at kommunen ikke selv har et egned tilbud, der kan dække borgerens behov. I disse tilfælde er kommunen forpligtet til at finde et tilbud uden for kommunen eller et privat tilbud, også selvom det er dyrere for kommunen end et af kommunens egne tilbud.

Det fremgår af barnets lov § 10, stk. 3, at afgørelser efter bestemmelsens stk. 1, skal iværksættes straks efter, at den er truffet af kommunen.

Der kan dog være særlige forhold, som gør det lovligt at lade personer, der er bevilget et tilbud eller en ydelse efter barnets lov, vente i en kortere periode på iværksættelse af tilbuddet. Det kan fx være, hvis borgeren skal have flere forskellige indsatser, der ikke kan iværksættes samtidig, eller hvis der er en kortere ventetid forbundet med at finde et egned tilbud. Der kan også være force majeure-lignende situationer, hvor det ikke er muligt for kommunen at iværksætte den bevilgede hjælp straks.

En eventuel ventetid skal være så kort som muligt, og kommunen skal i ventetiden forsøge at stille et andet tilsvarende tilbud (midlertidigt) til rådighed. Alternativt skal kommunen tilbyde anden midlertidig hjælp efter andre bestemmelser, der kan dække borgerens behov i venteperioden.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at der i barnets lov ikke er hjemmel til oprettelse af ventelister, hverken i forhold til forebyggende og støttende indsatser eller andre tilbud.

I forhold til vurderingen af Hjørring Kommunes praksis, lægger vi vægt på, at det fremgår af Hjørring Kommunes udtalelse, at kommunen ikke afviser, at der kan være ventetid på iværksættelse af de forskellige indsatser.

Vi lægger også på, at Hjørring Kommune har oplyst, at størstedelen af de forebyggende indsatser efter barnets lov §§ 30, 31 og 81 startes op nul til tre måneder efter visitation, og i enkelte sager kan der gå fire til fem måneder før opstart.

Vi lægger desuden vægt på, at Hjørring Kommune har oplyst, at størstedelen af de støttende indsatser efter barnets lov § 32 startes op nul til tre måneder efter visitation, men at der i enkelte sager kan gå op til seks til syv måneder før opstart.

Vi lægger videre vægt på, at Hjørring Kommune har oplyst, at for nogle gruppeforløb er der opstart to til tre gange årligt.

Ankestyrelsen lægger til grund, at det i praksis vil betyde, at der for nogle familier vil være en ventetid på opstart af gruppeforløb på op til fire til seks måneder, afhængigt af tidspunktet for visitationen og af hvor mange gruppeforløb kommunen starter op om året.

Det er Ankestyrelsens vurdering, at en ventetid på iværksættelse af bevilgede indsatser på tre måneder eller mere ikke kan karakteriseres som en kortere ventetid.

På baggrund af ovenstående er det Ankestyrelsens vurdering, at Hjørring Kommune ikke overholder reglerne i barnets lov om kommunernes forsyningspligt i forhold til bevilling af forebyggende og støttende indsatser.

Vi beder om byrådets bemærkninger til vores udtalelse

Ankestyrelsen beder byrådet i Hjørring Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Hanne Vibeke Rasmussen

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsесloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024

Barnets lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 17. marts 2025